

redno vsakih par dni izmenjujejo, so že skoraj povsodi napravljene kaverne, proti katerim tudi najtežji ogenj ničesar ne zamore. Številne naravne votline, ki so jih deloma odkrili še le naši iznajdljivi ljudje, so opremljene z lesenimi odri do višine sedmih nadstropij, udobno urejene, električno razsvetljene in prezračene. Znamenitosti za vse čase!

Novo cesto in poljske železnice podpirajo gibljivost čet in trenja. Gosta brzozavna in telefonska mreža omogočajo hitro in lahko povečevanje. Prav posebne spretnosti in truda je zahtevala zgradba strelskih jarkov samih, ki jih je bilo mogoče napraviti edino s pomočjo železnih drog, dleta in kladiva ali z minami. Le kdor je sam videl vse to, more pojmiti, zakaj s takim mirom pričakujemo nadaljnjih dogodkov. Naše nedosegljive čete so namreč bile obe prvi soški bitki brez takih pripomočkov.

Gora za 3 metre nižja.

Vsled obstreljevanja gore Monte Viola na Tirolskem, kjer so imeli Italijani močne postojanke, se je visočina gore znižala za cele tri metre. Kroglice naših težkih možnarjev so drobile kar cele skale od gorskega vrha.

O italijanskem vojaštvu.

Italijanska infanterija se je dosedaj pravi dobro bila: ob južnem temperamentu in živahnosti seveda ni šlo brez velikega krika, ki je naše ljudi vedno o pravem času opozoril, da se nekaj pripravlja. Tekom bojev se duh italijanskega vojaka nikakor ni izboljšal. Izgubili so velik del častnikov po poklecu in mnogo dobrih podčastnikov. Mnogo častnikov je padlo v našem ognju, ker so se preveč izpostavljali.

Infanterijski nastopi so zelo redki. Popoldne imamo mi boljše svetlobne razmere, popoldne pa Italijani. Italijanski letalci so skrajno delavni, obrambni topovi imajo neprestano dovolj dela. Doslej je bila sestreljena tri italijanska letala.

Streliški jarki so ponekod komaj 40 do 80 korakov oddaljeni, tako, da se je mogoče ustmeno sporazumevati. Italijani mečejo našim pisma, v katerih prosijo cigaret, časopisov itd. Ponekod so si jarki čisto blizu, tako, da italijanska artilerija ne more delovati, ne da bi ogroževala lastne ljudi.

Mi smo vojaki korenjaki . . .

S koroško-italijanske boje črta nam pišejo zdravi slovenski fantje dne 22. septembra:

Zdravi, veseli in zadovoljni se tukaj v tem sivem in belem skalovju nahajamo in čakamo na plen, kakor mačka pred mišjo luknjo. Prav vesele bi se pa čutili, ako bi že bili doma, ker priležujejo se jesenski dnevi, ko Vi doma spravljate poljske pridelke ter trgate zrelo grozdje in točite škarko vino. Tudi takrat so veselja polni večeri, ko se turščica kuha. Fantje smo se tedaj skupaj zbrali, ter kako prav na glas smo dali, a sedaj pa druga se nam poče. Gremo tudi tukaj fantje dostikrat skupaj, pa moramo tih biti, kakor da bi nobeden ne znal govoriti. V tiho se čez skalovje vlačimo ter iščemo polentarja. Dozdaj je bilo dolgo časa v tem ozemlju majo bolj mirno, polentar ni prdžil iz svojih topov. Danes se pa čez zopet sliši tisti divji glas iz sovražnikovih topov, ki oddaja svoje kroglice na polje ter izkopava krompir iz zemlje, ki že izgleda tako, kakor da bi prišle svinje nad njega. Sovražne prednje straže, nastavljene po tistih visokih skalah, streljajo neprestano s svojimi puškami, tako, kakor, da bi vozniki po cesti vino peljali in z bičem pokali.

Srčne pozdrave! Matija Verdnik in M. Kovač z Malaharne pri Čadramu, Janez Majerič iz Ptuja, Alojzij Zorec in Fr. Škofič z Vurberga, Vinko Lorenčič od Sv. Jerneja, Anton Pleteršek iz Slivnice in M. Gušič od Sv. Petra in drugi.

Lah si na Slovenskem ne bo kahal polente.

Slovenski fantje in možje nam pišejo z italijanskega bojišča:

Našim domačinom in znancem v zeleni Štajerski naznanjamo, da naj si bodo v svesti, da polentar pri nas nikdar ne bo polente kahal. Imamo v domovini dekleta in žene, ki nam znajo kaj boljšega pripraviti. Mi se imamo tukaj izborno ter tudi včasih kako zapojemo, da izve polentar, da še nismo strti, kakor si je od začetka mislil. Slovenski fantje, mi smo mi, pa po naših žilah teče kri za blagor domovine! Pozdravljamo čitaželje „Slov. Gospodarja“! Gregorčič Edmund, četovodja, Anton Petravc, poddesetnik, J. Češek, desetnik, Oton Gomilšak, saper, Mencinger Fr., saper, in Josip Pahor, pešec.

Eden Avstrijec za pet Italijanov.

S tirolskih gor nam pišejo slovenski fantje dne 23. septembra:

Ze tri mesce je minulo, kar nam je nezvesta Italija napovedala vojko. A hvala Bogu, dozdaj se polentari ne morejo govoriti, da bi si bili kaj pridobili. Cede se jim slone po naših izbornih, pa gotovo niso vedeli, da se do njih pride samo čez trupla hrabrih avstrijskih vojakov, kar pa ni tako lahko. To so že okusali sedaj. Na visokih in skalnatih Tirolskih planinah se bojujemo zveren hrabrih Tirolcev tudi mi mladi slovenski fantje. In marsikatero jutro smo že napodili nezveste Lahe proč od polente. Težko, da so jo imeli čas vzeti s seboj. Vojaki vseh narodnosti smo tukaj, a v naših srcih je še zmiraj star avstrijski duh in eno željo:

mamo vsi: započiti polentarja daleč nazaj za morje in priboriti si naši domovini tolikanj zaželjenega miru. Pri tem nam pomagaj Bog in Marija! Za Avstrijo in njenega vladarja vse, tudi življenje, če je treba. Saj smo Avstrijeci. **Eden Avstrijec ima korajže za pet Italijanov.** Vsem bralcem in bralkam „Slov. Gospodarja“ pošiljajo iz tirolskih vrhov srčne in iskrene pozdrave slovenski fantje - gorski topničarji: Jožef Smajs iz Braslovč, Janez Polh od Sv. Duha - Loče, Andraž Klajnshek od Sv. Vida pri Ptuj, Franc Petrovič od Sv. Marka niže Ptuja in Franc Stumperger od Sv. Barbare v Halozah.

Angelj varuh me je rešil.

Pionir Valentin Terčič, doma iz Slov. Bistrice, nam piše z italijanskega bojišča:

Bilo je neko noč v mescu septembru. Pionirji smo dobili povelje napraviti raztrgane dele žičnatih ograj pred strelnimi jarki. Sel sem s tremi možmi kakšnih 250 korakov nazaj v gozd po žico, kjer smo jo imeli shranjeno pri neki razdrti koči. Ko pridemo do kočice, začne naenkrat sovražna artilerija močno streljati v gozd. Jaz sem rebel tovarišem: „Pojdimo od tukaj proč.“ Neki glas me je k temu priganjal. Komaj smo šli kakih 5 korakov, že udarita dve granati na mesto, kjer smo mi stali. Ker je bilo zelo temno, smo šli namesto na levo, vedno bolj na desno. Sovražnik je vedno huje streljal. Trije pridemo do nekoga zidu; eden tovariš se je že zgubil. Ostala tovariša sta mi prigovarjala: „Tukaj se vležimo!“ Mene je pa vedno nek notranji glas priganjal: Pojdi dalje! Umakni sem se na levo. Kam sta šla tovariša, nisem videl. Komaj napravim nekaj korakov, že zatuli neka granata nad menoj, da padem na zemljo; granata pa udari na mesto, kjer smo se mislili vležti. Dobil sem samo nekaj drobnega kamenja po hrbtu, drugoga nič. Vzdignem se spet in hitim do neke jame, kjer sem nekaj časa ostal. Tako hudo se sovražnega topništva nisem slišal streljati, kakor to noč. Ali škoda ni naredila sovražna artilerija skoro nobene. Tako sem dvakrat ušel smrti.

Lov na „zajce“.

Lovec Franc Bečan nam piše z italijanskega bojišča:

Ko sem bil še doma, me je prav posebno veselil lov na zajce. Večkrat sva šla z bratom zgodaj zjutraj v Pohorje ter sva preganjala kratkorepnike. Tudi tukaj imam priložnost hoditi na lov, in sicer takrat, kadar gremo na poljske straže ali na patrolje. Samo ta lov se nekoliko razločuje, in sicer v tem, da imamo na puškah bodalo in da hodimo nad zajce, ki imajo samo dve rogi. Toda kakor je plah gozdni zajec, je plah naš sovražnik. Večkrat se je zgodilo, da je naša poljska straža, ki je stala samo okrog trideset metrov, pregnala celo kompanijo polentarijev. Sovražnik je tako dolgo hraber, dokler ne čuje življenja svinčen, potem pa pobegne po skalovju kot srna. Poskalovju znao prav dobro bežati, posebno alpinski vojniki s širokimi kločki. Enkrat smo se morali tako smejeti, da nismo mogli niti streljati za njimi. Drugega se ni slišalo, kot: „Qua, qua avanti!“

Pretečeni teden je bila zopet naša patrolja zunaj in to pot z roči mi granatami. V gosti temi se prilazimo po trebuhu čisto k sovražni poljski straži. Ko smo vrgli med nje par granat, ni prišlo sovražniku niti na misel, da bi streljal na nas, ampak je kmalu pobral kopita. — Včasih smo slišali za sovražno fronto streljati strojno puško. Dolgo časa nismo vedeli, da koga sploh strelja, dokler nam niso ujetniki povedali, da strelja na lastne vojake. Kadar dobijo Italijani povelje za napad, morajo na vsak način predreti, če pa greje naprej, strelja na nje strojno puško. Zato pa tudi sovražnik napada edino le po dnevu, ker po noči bi se mu jih večina skrila pod skalovjem. — Pozdrave vsem!

Avstrijsko-rusko bojišče.

Na celi ruski fronti je po zadnjih ponesrečenih oživnih sunkih sedaj razmudoma mirno, le okoli Dvinskega se vršijo hudi boji. Rusi z naporom gseh sil zavirajo prodiranje Nemcev proti važnemu mestu, ki je močno utrjeno, toda po nemških poročilih so Nemci vendar že zelo blizu Dvinskega.

Rusko časopisje kalpača z veseljem pozdravlja francosko-angleško ofenzivo ter je prepričano, da bo sedaj mnogo nemških čet pozvanih z ruskega na francosko bojišče. Nemci pa zatrjujejo, da ne bodo niti enega vojaka odtegnili svoji ruski fronti.

„Nehajte s krvoprelitjem!“

Poljski topničar Lenart Korpar, doma od Sv. Lenarta pri Vel. Nedelji, piše:

Tukaj v Galiciji imamo že ves čas pravo jesensko vreme. Malokdaj nam zasije zaželeno solnce, ki pa tukaj ne sije tako ljubko kot pri nas v mili slovenski domovini. Takorekoč pomilovalno se ozira tupa na staka ubogin, nesrečnih ranjencev. „Nehajte, nehajte s krvoprelitjem!“, se bere na njegovem svarečem obličju. Pa Evropa ne poslušaj njegovega opomina. Kakor nalašč se bolj započlja z orožjem . . .

Gotovo so Vam znani naši veliki uspehi v Galiciji. Pa vendar naj si nogašlen ne misli, da bi Rusi z dobro voljo bežali; profirvi se, da je groza. In radi tega so hudi in krvavi boji. Pa vsi napori mu nič ne pomagajo. Naše hrabre čete prodirajo vedno naprej. Če bo zmiraj tako, bo kmalu zadnji del galijske zemlje zopet naš.

Zaželjenega miru še gotovo ne bo kmalu. Mi smo še zmiraj dobro preskrbljeni. Z usmi se celo preveč. Tistih se tukaj niti častniki ne morejo ubraniti. Mnogokrat se nam postavi tudi misel na vso možno nasproti. Pa naše hrabre čete ga hitro zapodijo nazaj. Jaz sem še dozdaj bil vedno obvarovan ruske kroglice, čeravno mi večkrat živčajo mimo ušes, kot čebele ob ajdovem cvetu. Previdnost božja me je dosedaj še vedno obvarovala. Pač pa se je pred nekaj dnevi prevrnil težek municijski voz, poln municije, na me. Res mi je malo opravnalo rebra, pa za par dni sem že zopet lahko opravljal svojo vojaško službo.

Marijina svetinja in rožni venec me branita večje nesreče. Zmiraj me pa tolaži še enkratno svidenje v domovini. — Domoljubne pozdrave!

Avstrijsko-srbsko bojišče.

Na srbski in črnogorski meji se bo pravi boj še le pričel, ko bodo vse balkanske države razvrščene med naše prijatelje, oziroma sovražnike. Dosedaj le artilerijski boji in neznatni spopadi.

Boji s Srbi in Črnogorci.

Na bojni črti ob Savi pri izlivu Kočubare so naše baterije, ki so odgovarjale na sovražni artilerijski ogenj, dne 2. oktobra uspešno obstreljevale srbske postojanke na bregu. Pri Gorazdi smo zapodili 300 mož močan črnogorski odelek.

Izhodno od Trebinja so naše čete, podprane po ognju naših obmejnih utrdb, poizvedovale po črnogorskem ozemlju. Nepričakovano so našle sovražne prednje straže in uničile nekaj skladišč.

Branitelji dalmatinske obali in Adrije.

Trdnjavski topničar Jožef Klemenčič nam piše iz Dalmacije:

Bralcem „Slov. Gospodarja“ ločem malo popisati, kako se nam Slovincem goli tukaj na južnem bojišču v Dalmaciji. Črnogorci se na Lovčenu že delj časa na nekaj pripravljajo, delajo in utrjujejo si baterije. Naši topovi jih pri delu vedno ovirajo. In take smo sovražnika zopet epkrat razjezili, da je dne 20. septembra obrnil svoje počivo ali top na našo trdnjavo in nas je nemilo obdeloval. Ali kaj, ko je imel povsod smolo. Stel sem: ena, dve, tri, pa vsaka kroglica je zletela mimo cilja. Tako je streljal Črnogorec pozno v noč in mi smo mirno spali. Se zmeniti se nismo za njegove granate. Dne 21. septembra so zopet naši možnarji bruhali ogenj na Lovčen in tudi nekaj sovražnih postojank razbili, ker so se potem Črnogorci že bolj počasi glasili. Proti poldnevju so zopet začeli bombardirati, pa ne ena granata ni zajela.

Sedaj, ko to pišem (26. septembra), je vse mirno. Ne vem, kako dolgo bo trajal mir, menda čakajo Črnogorci, da jim pride Laša s svojimi rešetami preko morja pomagati. Mi smo gospodarji tega skalovja; in tudi branitelji našega morja! Z obrežni trdnjav gledamo naokoli in gorje če dobimo sovražnika v roke. S potrjim brodivcem mora oditi, ali pa ga bomo v morju tukaj potopili. Ker jaka naša je moč, največ pa zaupamo v božjo pomoč. Kako si črnogorski Nkita hrusi zobe na Lovčenu, kakšne sline se mu cedijo po uplenjeni prevoznici ladji, kateri je prerezal pot naš podmorski čoln, da ni mogla do Črnogore. Pritiral jo je v naše pristanišče, da si jo lahko Črnogorci vsak dan ogledajo z Lovčena.

Slovinci, ki se borimo v dalmatinskem skalovju, Vas vse srčno pozdravljamo! Leopold Jausovec iz Radgone, Luđovik Keček iz Ormoža, Alojz Čulk, Matija Martun, Stefan Gorenca, Franc Novak. Pišete ten vrstic pa še posebno pozdravljate vse Malonedeljsane, ker je Prlek — Kovačev Južek.

Nemško-francosko bojišče.

Nemci razglašajo, da bo prvi boji v francosko-angleški ofenzivi stali Angleže 190.000 mož mrtvih in ranjenih, Nemce pa samo 38.000 mož. Nemci sedaj z vso možjo izvajajo protinapade, da bi izgubljeno ozemlje dobili nazaj. Vse kaže, da se bo ofenziva še nadaljevala.

Časopisje četverosporazuma visoko slavi francosko-angleške uspehe v zadnji ofenzivi. Vladarji so si med seboj častitali na uspehih. Vsakdo pa ve, da sedaj četverosporazum le radi Balkana rabi velik čepič in kričeče barve. Balkanskim državam, ki se odločujejo, hoče pokazati, da je močan.

Nemci so ujeli spečega angleškega generala.

Kakor poročajo nemški listi iz velikega vojnega stana, se angleški ujetniki pritožujejo čez skrajno slabo armadno vodstvo. Radi zapletenosti nekaterih vojskovodij na angleškem bojišču je bilo vsa osebno junaštvo in vsa požrtvovalnost posameznih vojakov.

zaman. Kake razmere vladačo v vodstvu nemške armade, jasno izpričuje ujetje angleškega generala B. General je s svojim štabom popolnoma zgubil stik s svojimi četami. Anglež je bil prepričan, da je popolnoma varen pred docela poraženimi Nemci. Zato se je brezskrbno vlegel v kritje nekega nemškega slotnika k počitku. Da so Angleži, kateri so le začasno prodrli v ta kraj, že davno bili tukaj poraženi in

se v naglem begu umaknili, o tem ta angleški divizijski štab ni imel pojma. Se-le, ko so nekateri slezijski čjni prostovoljci z ročnimi granačami došli do generalovega ležišča ter so ga zaktili v sladkih sanjah spečega poleg članov njegovega štaba, ki so igrali karte, je general doznal, v kakem položaju se nahaja.

Bolgarija nastopi.

Bolgarija je zavzela jasno svoje stališče ob naši strani. Zato je bilo samoumevno, da jo danes ali jutri zadene blisk iz dežele naših skupnih sovražnikov. To se je tudi zgodilo. Rusija je prva odpovedala Bolgariji prijateljstvo.

Veliko je sedaj odvisno, kako bo odslej postopala Grška. Ako bi se kakor Bolgarija odkrito postavila ob našo stran, bil bi na Balkanu boj v par tednih za nas ugodno končan. Toda tega Grčija ne bo storila. Sedanja vlada je naklonjena četverosporazumu. Kralj je sicer bolj na naši strani, toda iz različnih razlogov si ne upa kreniti odkrito k nam. Grška je odvisna od četverosporazuma, ker rabi njegov uvoz živila, njegov denar, njegove fabrike za orožje in ker je grška obal preveč izpostavljena napadom iz morja. V najboljšem slučaju je torej pričakovati, da Grčija ne bo nastopila z orožjem proti Bolgariji, pač pa zatisnila obe očesi, da lahko četverosporazum prevaža in uvaža ter dovaža svoje čete proti Bolgariji kakor mu drago. Toda mi se bojimo lučnega, da bo znal ministrski predsednik Vnizelos potegniti v bojni mež proti Bolgariji. Sicer tudi v tem slučaju stališče Bolgarije ni brezupno. Mi stojimo ob severu, Turki ob jugozhodu, da priskočijo v sili Bolgarom na pomoč. Posebno bo naše ugodno stališče veden opomin Rumuniji, naj pusti Bolgarijo v miru, sicer dobi od nas po hrbtu.

Rumunija še vedno skrbno skriva svojo barvo. Srce jo sicer vleče k četverosporazumu, toda strah pred drugimi sosedi ji velela nepristranost.

Velevlasti četverosporazuma, ki so si prizadevale, da bi uresničile težnje bolgarskega naroda, so že čepotano opozarjale Radoslavova, da bodo smatralo vsako sovražno gibanje proti Srbiji kot sovražnosti proti sebi. Pogosta zagotovila, ki jih je dal bolgarski ministrski predsednik kot odgovor na ta svrčila, so po gotovih dejstvih pobjeta. Zastopnik Rusije, katera je po nepozabnih spominih na osvoboditev Bolgarije izpod turškega jarma z njo zvezana, ne more s svojo navzočnostjo prisostvovati pripravam za bratomorni napad na slovanski narod in ga odobravati.

Ruski poslanik je radi tega dobil naročilo, da mora z vsem poslanškim osebom zapustiti Bolgarijo, ako bolgarska vlada tekom 24 ur ne pretrga svojih odnošajev do sovražnikov slovaskih stvari ter Rusije in če se nemudoma ne odloči odstraniti častnike, kateri so pripadniki armad onih držav, ki stojijo v vojski z velesilami četverosporazuma.

Zadnja beseda Rusije Bolgariji.

Iz Petrograda se dne 3. oktobra uradno poroča: Ruski poslanik v Sofiji je dobil naročilo, da izroči bolgarskemu ministrskemu predsedniku Radoslavovu sledečo spomenico:

Dogodki, ki se sedaj odigravajo v Bolgariji, dokazujejo končni sklep vlade kralja Ferdinanda, da hoče izročiti usodo dežele v roke Nemčije. Navzočnost nemških in avstrijskih častnikov v bolgarskem vojnem ministrstvu in pri generalnih štabih armade, zbiranje vojaštva ob ozemlju, ki meji na Srbijo, ter dalekosežna denarna podpora, katero je bolgarska vlada sprejela od naših sovražnikov, so razpršila vsak dvom o cilju sedanjih vojaških priprav bolgarske vlade.

Opozicionalne stranke v Bolgariji.

Voditelji vladi nasprotujočih strank, Gešov, Danev in Malinov so dali svoje časopise vladi na razpolago ter spremenili svoje dosedanje stališče napram vladi.

Načrti proti Bolgariji.

Francija in Anglija bosta svoje čete izkrcali v Solunu, Italija pošlje 50.000 mož, toda baje ne v Solunu. Rusija bo nastopila proti Bolgariji ob Črnem morju. Ruske ladje že stražijo bolgarska pristanišča. Namerava se poskusiti izkrcavanje ruskih čet v Varui (ob Črnem morju). V Odesi in Sebastopolu se delajo velike vojaške priprave.

Četverosporazum izkrea čete v Solunu.

Četverosporazum je naznanil grški vladi, da bo v najbližjem času izkrcal svoje čete v Solunu. Dne 2.

oktobra je priplulo več angleških križark pred Solun in pričakuje se, da bodo izkrcate približno 40.000 mož.

Francozi proti Bolgarom.

Vsa južno-francoska pristanišča so zaprta. Francoska vlada je naela vse parnike parobrodne družbe Messageries maritimes za prevoz francoskih čet. Iz Soluna prihaja vest, da so Francozi začeli v Solunu izkrcavati svoje čete.

16 francoskih parnikov izkrcalo vojaštvo.

Iz Soluna se dne 3. oktobra zvečer poroča: Do sedaj je do rta Karaburni (ki straži vjod v ožji solunski zaliv) dospelo 16 francoskih prevoznih parnikov ter so se tamkaj zasedrali. Na teh parnikih se nahajajo same prvovrstne francoske čete. Izkrcano francosko vojaštvo se bo takoj z železnice spravilo v Srbijo in na bolgarsko mejo. Železnica Gevgelii-Velesovo, ki je najbolj izpostavljena bolgarskim napadom, se bo takoj zasedla, da se tako zavaruje promet na celi prog.

Angleški poveljnik v Solunu.

Angleški general John Hamilton je dne 3. oktobra s svojim generalnim štabom in z delom francoskega brodovja došel v Solun. Angleži in Francozi se vedejo v Solunu kot gospodje, ne kot gostje.

Grški kralj v Solunu.

Poroča se, da se bo grški kralj Konstantin te dni podal v Solun. Ako se to uresniči, je znamenje, da grški ugovor proti izkrcavanju četverosporazumovih čet ni res, kajti kralj ne bo hodil tje, kjer razpostavljajo sovražniki svoje čete.

Grčija ugovarja.

Ministrski predsednik Venizelos je včolil pri francoskem in angleškem poslaniku ugovor, da bi izkrcali francoske in angleške čete v Solunu. Splošno se misli, da ugovor ni resen. Grčija bo brez vojaškega odpora pripustila izkrcavanje ter se prej ali slej tudi sama udeležila vojske proti Bolgariji.

Grčija pošlje Srbiji 100.000 mož na pomoč.

„Frankfurter Zeitung“ poroča: Venizelos hoče Srbijo na vsak način podpirati. Poslati ji hoče 100.000 mož na pomoč. Grški generalni štab ne stori ničesar, da bi preprečil izkrcanje četverosporazumovih čet v Solunu. Venizelos hoče tudi Rumunijo pregovoriti k skupni emu postopanju proti Bolgariji. Stavil je rumunski vladi konkretne predloge, o katerih se je rumunski ministrski svet že dvakrat posvetoval. Ministrski predsednik Brahanu se drži rezervirano.

Izpraznjenje Niša.

Zasebne brzobjavke nemških listov iz Sofije trde, da zapuste skupščina, vlada, železniška uprava in vsi uradi ter banke Niš in se preselje v Prištino.

Srbski in bolgarski zapovedniki.

Poročila iz Sofije javljajo, da je za vrhovnega zapovednika bolgarske armade imenovan vojni minister Zekov, ki je najmlajši bolgarski general. Druga poročila pa zopet pravijo, da bo za vrhovnega poveljnika imenovan princ Boris. Za vrhovnega poveljnika srbske armade, ki se bo borila proti Bolgariji in bo štela pet divizij, pa bo baje imenovan general Stepanovič.

Bolgari se hočejo maščevati.

Na sestanku zastopnikov ljudske stranke je izjavil ministrski predsednik Radoslavov: „Stojimo pred vojsko radi narodnih koristi. S puško v rokah moramo iztrgati našim sovražnikom, kar so nam vzeli pred dvema letvi. Moramo se maščevati nad takratnimi žalitvami.“

Pred macedonsko vojsko.

Berolinski list „Vossische Zeitung“ piše z ozidrom na zadnjo zahtevo Rusije proti Bolgariji:

Armada (bolgarska), ki koraka proti Srbiji, se ne da več zadržati, ali ruski poslanik ostane v Sofiji ali ne. Bolgari niso osamljeni, ampak imajo pogodbe, katere jih bodo pod vsemi pogoji in v vseh slučajih ščitile. Pod tem ščitom se čutijo Bolgari popolnoma varne. Četverosporazumska diplomatska bitka je na Balkanu izgubljena. Ruski meščar Stejninski, ki je hotel Bolgarijo naščuvati zoper Avstrijo in Nemčijo, je izginil. Vojska pred Daranelami se žalostno konča, pričinja se macedonska vojska. Povod za to novo vojsko je dala grožnja zadnja beseda Rusije Bolgariji.

Rok ruske zahteve že potekel.

„Fremdenblatt“ piše: Ruska zadnja zahteva je bila izročena bolgarski vladi dne 4. oktobra ob 5. uri popoldne v Sofiji. V njej določeni rok, da mora Bolgarija ustreči ruskim zahtevam v teku 24 ur je potekel dne 5. oktobra ob 5. uri popoldne.

Rumunija nepristranska.

Rumunska vlada še vedno izjavlja, da ostane nepristranska, tudi če Bolgarija napade Srbijo. Res še dosedaj ni odredila splošne mobilizacije.

Venizelos odstopi.

Uradno se javlja dne 6. t. m., da je grški kralj izjavil Venizelosu, da se ne strinja z njegovo politiko. Venizelos je odstopil. Prevelikih upov na ta dogodek ne smemo staviti. Grška si bo težko upala nastopiti proti četverosporazumu!

Portugalska mobilizira.

Iz Lizbone se poroča: Nedavno je Portugalska izvršila mobilizacijo 30.000 mož. Sedaj pa mobilizira s pomočjo višjih angleških častnikov prav na skrivaj zopet 20.000 mož. Na Portugalskem vlada zelo stroga cenzura za časopise, še bolj stroga pa za zasebna pisma. Obmejni promet je popolnoma zaprt. Avstrijskim in nemškim podanikom je prepovedano prestopiti mejo. Na Portugalskem izgleda sedaj tako, kakor v kaki angleški deželi.

Uporaba otrobov.

Mariborsko okrajno glavarstvo je poslalo občinskim predstojništvom sledeči razglas:

Vsled namestniškega ukaza z dne 7. septembra 1915, št. 4 2062-2 W. M. 1915, naznanja se občinskim predstojništvom glede bodoče oddaje otrobov naslednje:

Po ministrskem ukazu z dne 11. avgusta 1915, drž. zak. št. 232, pristaja izvrševanje oddaje in prodaje otrobov centrali za krmila na Dunaju.

Da se pa olajša dobava otrobov, ustanovil se je pri c. kr. namestništvu pod vodstvom c. kr. deželnega zemljedeljskega nadzornika urad za krmila, kateremu naj pripada porazdelitev od centrale za živila za potreščino dežele Stajerske iz lastnih zalog dežele ali iz drugih kronovin odkazanih otrobov. Izvrševati ima torej samo porazdelitev odkazane množine otrobov; sicer pa ima z zalogami otrobov dežele razpoložati tudi v bodoče izključno le centrala za krmila na Dunaju pod nadzorstvom c. kr. ministrstva za poljedelstvo.

Bržkone pa bo urad za krmila raztegnil svoje delovanje še tudi na druga krmila. Glede dobave otrobov je razločevati z ene strani ono množino otrobov, do katere dobave ima kmetovalec po § 8 ministrskega ukaza z dne 21. julija 1915, drž. zak. št. 203, pravico, z druge strani one otrobe, glede koje dobave ne obstoja takšna pravica.

A. Dolžni otrobi:

Glede prvonavedene množine otrobov izdajata naročnika vojnoprojetnega zavoda za žito, gg. Jožef Urban v Mariboru, Tappeinerjev trg 5, in Franc Pišek v Orehovi vasi, na podlagi oddaje žita potrdila v dobavo otrobov (prejemalnice za otrobe). Izdajajo se pa samo glede oddaje pšenice ali rži; glede drugih vrst žita, ki se navadno ne meljejo, pa se ne more zahtevati izdaja takšnih prejemalnic.

Prejemalnice se izdajajo v izvorniku in dveh prepisih. Izvornik prejemalnice ostane v zvezki naročnika vojnoprojetnega zavoda za žito. Oba prepisa, katerega eden je na belem, drugi na zelenkasti papirju tiskani, se izročita opravičenemu kmetovalcu-prejemniku. Beli prepis služi v obveščevalne pravice pri občinskem uradu, ako želi kmetovalec dobiti otrobe. V tem slučaju odda beli prepis pri občinskem uradu, zelenkasti prepis pa obdrži v rokah na poznejši izkaz ob dobavi otrobov.

Občinski urad mora zahteve, kaere stavijo kmetovalci vpošiljajoč bele prejemalnice, tekoče vpisovati v seznamke. Vsaka prejemalnica za otrobe ima številko zvezka in številko prejemalnice.

Pri zaznambi zahteve v seznamku se vpiše številka zvezka in številka prejemalnice, nadalje ime in bivališče opravičenca prejemnika, končno zahtevana množina otrobov. V ta seznamke se smejo vpisovati samo zahteve otrobov na podlagi prejemalnice za otrobe.

Seznamki se spisujejo književno (knjigo z belim papirjem) in sicer tudi v izvorniku in dveh prepisih. Izvornik ostane v knjigi občinskega urada, prepisa se vpošiljeta, priložeb od opravičenca (prejemnika) vložene bele prejemalnice za otrobe namestniškemu uradu za krmila, katero uporablja en prepis v izkaz napram centrali za krmila na Dunaju.

Na podlagi po obeh od občinskega urada vloženi seznamkov nakaže namestniški urad otrobe za kmeta. Nakaže se z nakaznico urada za krmila kakemu mlinu. Občina se o tem obvesti s prepisom te nakaznice. Občina se re otrobe prevzema sama za vse naročnike skupaj. V tem slučaju mora naročnikom odvzeti zelenkaste prejemalnice za otrobe in jih vložiti pri mlinu v svrhu oddaje otrobov. Prevzeči jih pa more opravičeni prejemnik tudi sam, ki ga v to svrhu obvesti občina in ki se mora pri prevzetju otrobov izkazati z zelenkasto prejemalnico. Zelenkasto prejemalnice odzame mlin, ko se je oddala vsa množina otrobov, na katero se glasi. Če se pa je množina oddala le deloma, tedaj se odpiše oddana množina otrobov na zadnji strani prejemalnice.

Mogoč je pa tudi za slučaj, da kmetovalec namerava uveljaviti pravico v dobavo otrobov pred vsem le glede enega dela množine. Tedaj mora to pri vložbi bele prejemalnice naznaniti občinskemu uradu. Nakaže se potem samo dotični del množine. Belo prejemalnico samo vroči v tem slučaju po izvršenem nakazu enega dela množine zopet opravičenemu prejemniku občinski urad v svrhu slučajnega dokazovanja njegove ostale pravice. A samo ob sebi se razume, da tudi v tem slučaju mlin prinašalca da nazaj zelenkasto prejemalnico, ko se je odpisala izročena množina otrobov.

Izročid one nakazane otrobe, do katerih ima kmetovalec pravico na podlagi oddaje žita, po vojnoprojetnem zavodu za žito, smejo mlini le na podlagi zelenkastih prejemalnic. Bele prejemalnice služijo zgolj v dokazovanje pravice pri občini. Nedopustno je brezpogojno, da bi mlin otrobe oddajal proti beli prejemalnici.

Otrobi se smejo oddati le tedaj, ako se predloži dobavno nakazilo namestniškega urada za krmila. Številka zvezka in pa številka prejemalnice morata samo ob sebi umevno soglašati z dobavnem nakazlu navedenima številkama.